

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabin la expeditorii foiei pe afară la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Pretul prenumeratiunii pentru Sabin este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 65 ANULU XXI.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iora pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime. și țieri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetite cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabin, in 1224 Augustu 1873.

Nr. consist. 763. — 1873.

Preacinstitoru PP. Protopresbiteri și Administratori ppresbiterali! Onorata preotime eparchiale. și iubitu poporu credinciosu alu archidiecesei noastre!

A venitu la cunoscint'ă Consistoriului archidieceșanu, ca la intemplări de espropriări de pământuri bisericesci la societățile drumurilor de feru comitetele și sinódele noastre parochiali, sub cuventu, ca comuncle bisericesci suntu autonome, adeca nesternătoare și de sine statătoare, incheia contracte și facu vendiări, fără de a relatiună despre acest'ă la autoritățile mai înalte bisericesci, și fără de a accepta incuviintiarea din partea acestora.

Deci după ce legea noastră bisericescă, Statutul organicu, prescrie în § 7, punct. 8., ca sinódele parochiali suntu datore a asterne decisiunile sele proprie prin P. Protopresbiteri Consistoriului concerninte spre pertractare ulterioară, Consistoriulu archidieceșanu și țiene de datoriutia, a aduce la cunoscint'ă publica a credinciosiloru nostri, ca sinódele noastre parochiali și cu atât'a mai putienu comitetele parochiali seu singuratici individi, fia acei'a ori și in ce oficiu alu comunei bisericesci, nu suntu indreptatite, a vinde seu a schimbă ce-va din pământurile bisericesci, fără de incuviintiarea premersa din partea Consistoriului archidieceșanu.

De aici urméza, ca comunele bisericesci nu suntu indreptatite a incheia nici contracte pentru asemenea vendiări seu schimbări de pământuri bisericesci, până cându nu primescu spre acest'ă concesiune consistoriale, și ca incheiandu-se asemenea contracte, și nesubsternendu-se Consistoriului archidieceșanu spre aprobare, acele suntu nulle și fără valóre; iera cei ce le-au incheiatu și subscrisu, voru fi responsabili cu averile loru proprie pentru ori-ce dauna, ce s'aru fi caziunatu prin ele respectivei biserici.

Deci că in comunele noastre bisericesci sa mérga tóte după lege și bun'a-remdiéla, presiedintii sinódelor și comitetelor parochiali se insarcinéza, a fi cu tóta grija, că nimic'a din averile bisericelor lor, și cu deosebire din pământurile și realitățile acelor'a, sa nu se instraineze, fără concesiune anumita din partea Consistoriului archidieceșanu, carele fiindu incunoscintiatu de bunu tempu despre asemenea intentiuni, va dá pentru fia-care casu speciale indreptările de lipsa mai de aprópe.

Din siedint'ă Consistoriului archidieceșanu țienuta la Sabin in 11 Augustu 1873.

Nicolau Pope'a m/p.

Archimandritu și Vicariu archiepiscopescu.

Preotimea eparchiale este insarcinata, a publicá și a esplicá poporului acestu circulariu in Duminéc'a cea mai de aprópe după primirea lui.

Press'a ungara se ocupa in sesiunea acest'ă mórtă cu lucrurile cele mai varie. Cestiunea croata, care in curendu iera va preocupá spiritele, pentru ca deschiderea dietei croate ne sta inaintea face organelor guvernamentali pre lângă tóta contielegerea ambelor deputatiuni regnicolare multa ingrigire. „Pesti Napló“ discuta asupr'a articolului aparutu de curendu in diariulu „Obzor“ in care se pretinde, ca diet'a Croatiei, inainte de ce se va lasá in revisiunea complanării, sa astérna Majestății Sele rogarea pentru denumirea gratiósa a banului in sensulu legi. „Pesti Napló“ e tare irritatu asupr'a unei atare procederi și si exprima convingerea, ca la casu, cându si opostiunea din dieta are astfelu de idei, revisiunea de siguru nu se va implini și ca in genere diet'a nu va prestá nici unu lucru folositoriu.

Dorint'ă, de a dá regimulu barbati, cari suntu

placuti unei partide, aru fi neindreptatita și neparlamentaria chiaru și acolo, unde esista o viétia parlamentaria; cu atâtu mai pacinu sensu aru avé acéstă pretensiune in Croatia, unde nefiindu indelutitoria nici favorarea revisiunii se mai ascéptă dela corónă, că se îi se prescrie, cându se denunmésca pre banu. —

Tristu lucru aru fi și cu membrii deputatiunii regnicolare, cându nu aru fi in stare, de a cascigá pantru revisiunea subscrisa de densii o majoritate mare fără de a esprimá astfelu de estravagantie.

Se face multu sgomotu despre participarea cabinetului din Vien'a la fusiunea bourbonilor. Se vorbesce dejá de o subminare a contelui Andrassy și se arunca cuvinte de spaima, că aceste: Metternich, Camarilla și reactiune.

Până acum lucrurile stau astfelu, ca din Vien'a se respunde la indicarea prima, cam vaga, ca cercurile oficióse de acolo aru fi avutu mânilé in jocu la oper'a de conciliare a principiloru din casa bourbonilor și orleanidiloru, cu unu „nu“ resolutu și neclausulatu. Acestu „nu“ a purcesu de siguru dela cabinetu, a avutu dara o origine respectabila și fu giratu de unu organu oficiosu alu regimulu, de diariulu „Nörd. Allg. Ztg.“

Unele foi nationali liberali din Berlin revinu asupr'a acestei impregiurări. Acestoru foi sa se fi telegrafatu din Parisu, ca nu cabinetulu vienesu, ci curtea vienesa aru fi luatú parte la oper'a fusiunii; aci „Nat. Ztg.“ mai adauge trumfulu celu mare, ca ducele de Alencon e cumnatulu imperatosei-reginei noastre și ca elu aru fi acel'a, care a inițiatu pertractările; de acea și înalt'a sea consangéna aru trebui sa scia de lucrú și se fi conlucratu la acest'a. Cine stă bunu pentru adevéru acestei asertiuni. Impregiurarea, ca aceste diuare, ce latiescu astfelu de asertiuni suntu din Berlinu, nu ne garantéza acest'a; pentru ca dorere! O parte a preseii prusiane numera intre cele mai sante tradițiuni ale sele și pre aceea, de a spriginí ori-ce póte degradá pre Austro-Ungari'a și dinasti'a acestei'a.

A satisfice acestei publicistici, a ajutorá tendintiele ei și a latí in sinulu populatiunii noastre neliniscie și disarmonia, nu póte fi caus'a noastră. Referintiele personali și de afinitate ale curtei noastre cu bourbonii și orleanistii nu datéza numai de adi și totusi de cându datámu noi er'a cea nóue nu s'a facutu ce-va cunoscutu, ce ne aru indreptati a presupune, ca din respectu către acele referintie personali s'aru face abatere dela politic'a, carea e presemnatá prin interesela imperiului și prin factorii legislativi.

A controlá simpatiile și antipatiile nu póte fi objectulu publicității, până cându acele nu se manifestéda într'unu modu, care aru avé inriurintia și asupr'a interesulu publicu. Ca acéstă din urma s'aru fi templatu — acest'a — o spunemu sinceru — după starea lucrurilor de acum nu o țienemu de verosimila și insinuatunile diariului „Nat. Ztg.“ și ale consortiloru nu ne voru seduce in privint'ă acest'a.

Dupa cum cunóscemu noi pre contele Andrassy, elu nu e barbatulu acel'a, după a cărui spate ori și care cercuri aru poté cascigá o influintia asupr'a desvoltării politice, fără cá elu sa-si exprime fără amenace și fără respectu consciint'ă responsabilității sele neimpartite. Deóre-ce nu s'a templatu, potemu reconchide, ca nu au obvenitu astfelu de amestecări și se fece atât'a pulbere, numai pentru a face unoru vecini bunu placerea de ale areté, cum de poteracu inriuréza soflarea lorú și preste granitie incóce.

„Fr. Bu.“

Scrisori militare din Francia către Di-arulu „Le Danube“

In fine, s'a votatu legea militaria; acestu rezultatu favorabilu este bine primitu de tóta lumea.

Nu dicemu inse ca legea este perfecta. Din contra dara ce lucru este perfectu? Principalulu este sa avemu unu mecanismu prin care se punemu in mis; care diferitele elemente ce avemu de o cam-data la dispositiunea noastră. Din nefericire adunarea a avutu nenorocita inspiratiune de-a completá acéstă dispositiune prin alta, relativu la instalarea preotiloru militari. Intielegeti fórté bine ca astfelu de renovatiuni suntu departe de-a placea oficeriloru și soldatiloru nostri. Efectulu a fostu deplorabile, și rezultatulu cantatu nu se va obtinea. Mai întâiu, preotii actuali, nisce ómeni precum se cade, nu suntu de locu satisfacuti de acéstă mesura. Toti facu parte din clerulu seculariu și, in acéstă calitate, nu iubescu de locu pre membrii clerulu regalatu. După legea nóua, preotii voru putea fi alesi din diferitele ordine, ceea ce schimbă cu totulu cestiunea și introduce astadl in armata elemente ce n'aru fi trebuitu nici odata sa se introduca. Se póte judecă din acéstă ce conflicte nu voru întârdiá de a se radicá și in ce positiune voru fi capii de corpuri in present'ă unoru agenti ai căroru conducetori de omnipotenti, și numai sub autoritatea căroru se aflé ei, suntu in Belgi'a ori la Rom'a. Ce se face atunci cu unitatea francesă? Dára de ce se mai discutá asemenea nebunia? Spiritulu francesu este mladiosu și admite câte o data asiá curiosități, fără inea a fi dominatu de densele. Parintii nostri generali nostri cei mai distinsi din tempulu imperiului, restauratiunii și guvernulu din Iuliu, s'au luptatu sa scape ostirea de aceste plage, și au reesitu. Și, tocmai după patru-dieci și trei de ani, vestitii nostri generali sa vina și sa distruga ceea ce admisesera Marmont, Soult, Foy, etc.

Dára sa revenimu la cestiunea noastră italiana. In scrisórea cea din urma, spunemu de ceea-ce se temu óre-cari spirite judicióse din Itali'a, in casu de elianta cu Prusi'a. In acést'a voiu areté obiectivulu prusianu și avantajulu ce statulu majoru de la Berlinu areté italianiloru pentru ai loá cu densulu.

In casulu unei aliantie italo-prusiane, cele două objective voru fi Parisulu pentru armat'a Nordului, Lyonulu pentru armat'a italiana și unu corpu bavaresu. Se va reinot astfelu esecutarea planului companiei din 1709, in tempulu căreia cele două armate ale Piemontului și Austriei iquasera dreptu punctu de intrunire posibilé Dijonulu și Leon la Saulnier. Acestu planu, după cum se scia, cadú prin invingerea celoru două aripe. Dára astadi, dicu prusienii și mai cu séma italianii, tempurile s'au schimbatu, midilócele s'au modificatu cu totul; nu se voru mai întreprinde astfelu de campanii cu corpuri de 10, 20 ori 30 mii de ómeni, dara cu mase de 200 ori 300 mii óméné, alu căroru mersu este regulatu mai dinainte de oficerii capabili de statu-majoru.

Pentru facilitarea acestei vaste operatiuni de resbelu in viitoru prusienii au activitatú fórté multu adoptarea petrunderi St. Gothard. Pressiunea lorú in acestu sensu pre lângă Itali'a și Elveti'a, grabirea de a face sa se incépa lucrările, discursulu ambasadorulu lorú la ceremoni'a de inaugurare a muntelui Cenisu la Turinu, preocupatiunile constante ale gazetelor oficióse din Berlin, calatoriile repetite ale oficeriloru prusiani in Elveti'a, in Franche-Comté, in Savoia, in Piemontu, cum și la Rom'a, insinuatunile foilor elvetiane, revendicatiunea Neucastelului, proiectele anonime și recente contr'a Savoiei și Franche-Comté, scrierile multiplicat'ale oficeriloru elvetiani, belgiani și italiani, devotati Prusiei, suntu de ajunsu pentru a demonstrá interesulu considerabile ce urmarescu staturile majore berlinese. Și intr'adeveru, interesulu pentru densii este nu numai politicu și economicu, dara inea și militarú. Calea ferata dela St-Gothard formédia, cu Rhinulu, Tesinulu și Aar, o basa de operatiuni

continua de mai bine de 300 leghe, care serva de trasura de unire între cele două puteri.

Astfelu' dară, avântagiile cele mai directe a strabaterei St. Gothard sunt, pentru Prusia:

1. Intinderea comerțului germanu.
2. Amestecarea forciată a Prusiei în afacerile Elveției, pentru a cărei' a necesiune ascépta numai or'a și momentulu' favorabilu.
3. Presiunea asupra Olandei și Belgiei, în ceea ce privește comerțulu' lor, pre debusieulu' căror'a Prusia este stăpâna absolută. Absorbirea prin urmare a acestora țeri la unu' tempu' datu.
4. Aservirea Italiei la politic'a prusiană.
5. Ocupatiunea celor două țărmuri ale Rhenului, dela origine până la versătură, formându' astfel o barieră inespugnabilă de partea Francei, lipsită de frontiere naturale.

6. Aneesiunea Austriei germane, a Danemarcei și a porturilor din Adriatică.

Cătu' pentru Itali'a, Prusia o face se intrevada, că consecința a alianței și bunele sale vointie, reocuparea Savoiei și Nizzei, deca nu chiară a întregului țărmu' alu' Rhenului cu Marsilia și Toulon, Tesinulu' superioru', fruntierele naturale ale Alpilor; în fine, perspectiv'a de a deveni marea arteră comercială a Angliei cu orientulu' prin Anvers, Rhin, St. Gothard și Brindisi.

Acestea sunt avantajele palpabile ce Prusia și Itali'a speră a trage din această combinațiune. Dară, pentru a atinge acestu' rezultat, o mică cadere a Francei este necesară. Orică Itali'a se va lăsa a fi condusă pe calea ce pare că voiesce a areta' alia' a sea momentana? În ultim'a mea scrisoră, amu' aretată opozițiunea ce multi italieni facu' în această privință; într'o scrisoră viitoră voi esplică ceea ce cugetăm noi despre această din punctulu' de vedere militară negresitu. „Tel.“

Jurnalistic'a la noi.*

Ciudată idea 'și facu' omeni despre jurnalistică în țier'a noastră!

Civilizațiunea antică greco-romană 'și avé' *Agora* și Forum, spre comunicarea ideilor, spre formarea opiniunii publice, bas'a ori cărei civilizațiuni.

Civilizațiunea modernă Gălo-Bretană are jurnalistic'a, arena spre luptă în formarea opiniunii publice.

FOISIORA.

Discursu

ținutu' în 29 Iuliu' st. v. a. c. la întrunirea din Sabesiu.

Motto: „Lenesiulu', care ascunde mână în sinu', nu pôte se o duca la gură.“

Im. Solomonu.

Este unu' adevăru' recunoscutu', că toate națiunile atâră putere nu, căta știința, moralitate și avere posedu'. Știința, moralitatea și avere combinată facu' națiunile tari în launtru și respective în afara. Acestea sunt pietrele, pre cari trebuie să se clădească fia-care poporu' edificiu' sau nationalu'.

Să esamenăm acum împreună și situațiunea noastră, că împreună să aflăm și medicamente pentru ranele, de care suferim. (Cu voi'a d-văstra facu' observațiunea, că adevăru' trebuie recunoscutu' chiaru' și atunci, cându' este în contr'a noastră, că unu' omu' cu minte cântându' léculu', nu caută a se însielă pre sine însusi.)

Ne-amu' deprinsu' a dice totu' deună: țier'a, în care locuim, este a noastră, fiindu' că noi suntem majoritatea numerică a locuitorilor; și atunci exprimăm unu' adevăru' curățu' că lumină șorelui. Conlocuitorii nostri dicu': țier'a este a noastră, căci noi posedem orasiile și avere. Au dreptu'? Fără a scruta desecându' cestiunea, dati-mi voi'a a sulevă câte-va momente!

Cine din d-văstra, cari celți gazete, nu vede, că acolo nu se scrie nici odată de țierii cutărei țeri, ci numai de orasiile ei? Pentru ce atâră onore pentru unii, și atâră disprețu' pentru cei-laltu'?

Aci este nodulu' ce trebuie deslegatu'. Orasiile au consciința puterii proprii, în sateni jace ascunsă. În statele moderne, politic'a este, și trebuie să fia eflusul opiniunii publice. Guvernele care lucra înfruntându' orbesce opiniunea publică, într'o di, cându' această se afirmă, cadu' zdrobite că de fulgeru'.

* În Romani'a; sunt multe în art. care se potrivește și la noi.

Noi voim să avem jurnalistică, dară voim să-i impunem cu totulu' alte legi și chiaru' alta natură, voim că totă jurnalistic'a să fia negresitu precum suntă căni Constantinopolei: ai nimenu'.

Apoi dloru' cari judecați astfelu! Unu' jurnal trebuie să aiba unu' motivu, și toate motivele tolerate în constituționalismu; totu' jurnalulu' luptă pentru ce-va, și nici unulu' nu este în dreptu să dica celui'a-laltu': taci tu, să vorbesc cu căci atunci aru' fi să se adopte în jurnalistic'a noastră că principiu doctrin'a școlii rosiloru, căci rosii, cându' erau la putere, nu lasau pre nime să vorbescă în adunări, și facu' procese de presa celoru' ce nu scriau în placulu' lor. Cându' se urcă unulu' să vorbescă într'o sala, chiaru' inchiziția de elu' însusi, luminată de elu' însusi, veniau rosii stingeu' luminările și dau în ghionțuri pre oratori' afara. Ei, și numai ei, trebuia să vorbescă în publicu; aru' dreptulu' să și desvôlte, să-si sprigine ideile lor: Cine nu este cu noi este contr'a patriei. Noi suntem patri'a, cine nu dice că noi, este tradatoriu de patri'a!

Credem că aru' fi tempulu' să inceteze aceste doctrine barbare, într'o constituțiune care a esitu' ore cum din copilaria ei.

Constituțiunea admite opozițiune, căci altfelu' aru' fi monarhia pură, o singură vointă, o singură idee în totu' statulu'.

Chiaru' Ddieu a totu' polinte, admite pre draculu' rivalu' alu' seu, îi dice dracu; dară 'lu' lasă să traiască.

Să cercetăm legile jurnalistic'e în Engliter'a și în Francei'a, genitôrele jurnalistic'e, și macaru' și în Americ'a, imitatôrea acestora două națiuni civilizatôre, și să vedem cari suntă legile jurnalistic'e pre acolo și cum se exprimă jurnalele rivali, cari 'și sprigina fia-care ce voiescu ele să-si sprigine, către cele-lalte jurnale, cari sprigina ceea ce nu le place lor.

În Engliter'a, se degradă unu' jurnal că spriginesce protecționismulu' seu liberulu' schimb; ca este în partea liberală seu în partea conservatôre? se degradă elu' chiaru' cându' s'aru' dice că este organulu' unu' Palmerston seu alu' cutăru' omu' politicu'?

În Francei'a, unu' jurnal republicanu', imperia-listu', orleanistu' seu legitimistu' se sfiesce elu' a se areta' ceea ce este? Chiaru' cându' se dice organulu' alu' lui Thiers, se simte elu' umilitu' pentru

Dară opiniunea publică o formă orasiile. În imperii capitalele dau tonulu; în districte orasiile. Nu este asiă, ca satele dimpregiuru' în ori-ce cestiune se întreba, dară orasiienii ce dicu? Nu este asiă, ca ori-ce întreprindere se zemișlesce și puerde d'n orasiu'?

Cine are orasiulu', are districtulu', căci adeseori la o mână de orasieni se supunu și asculta mii de sateni. A-si potea aduce multe exemple, dară me marginescu a aminti numai unulu' din cele mai cunoscute. În Fagarasiu' o mână de meseriasi neromâni, deca nu potu' conduce districtulu' întregu', 'lu' incurcă, 'lu' chinnescu, și paralisădiă toate actiunile romanesci de acolo.

În orasiu' este concentrată, și se concentrădiă totă avere districtulu'. De această se folosesc cei ce au orasiulu' și o întrebuintă de multe ori chiaru' în contr'a acelor'a, dela cari au luat'o.

În anul 1863 aveam unu' terenu' bunisioru' de luptă politică, dară l'amu' perdutu' îndată. Șiti de ce? Puterea materială și morală, de care dispuneam n'a fostu' destulă pentru a se opune torrentului. Divisiunea ce se produse atunci în sinulu' națiunii, nimici și simptomele de opozițiune. Nu voiu' combate nici unulu' din cele două puncte de manecare, ce au servitu' românilor din 1865 încôce, că base la operatiunile politice. Resultatele suntă de fată, ele vorbesc cu putere irresistibile. Constatatu' inse, că carulu' statulu', cătu' se atinge de noi, merge foarte siguru'. Noi n'amu' făcutu' nici cătu' dice proverbulu' romanescu: buturg'a mică restôră carulu' mare.

Trantiti și aruncați din aren'a de luptă, tractati vitregu' din partea celoru' puternici, acum mai multu' decâtu' ori-cându' ne vedem avisati, numai la puterile nostre proprie. Acestea să le întrebuintăm bine, pentru că să punem base valide la edificiu' nostru nationalu'.

Toate națiunile nu viitoriu, dară elu' este condiționatu' de presente. Cine despretuesce presentele, renoncia la viitoriu.

Lupt'a noastră de acum nu pôte fi decâtu' pre terenulu' bisericescu, școlar, social și moralu'. Pre cele două dintăiu, de-si este încă multu' de doritu,

acést'a? are elu' mai multă voce în publicu, seu mai puțina vadio în arenă? Nci decum; și negresitu că jurnalulu' ce sprigina orleanismulu', este naturalu să fia spriginitu de orleanisti, precum jurnalulu' care sprigine imperiu'lu', să fia sustienutu de imperialisti, să primescă bani și totu' felulu' de adjuțore dela acea ale căroru' interese se gasescu în cele ce sprigine acelu' jurnal.

Acést'a este partea politică seu morală a unu' jurnal, după care vine apoi speculă publicității. Că organu' de publicitate generale pentru totu', unde jurnalulu' 'și are numai rolulu' seu de pristavu (telu'), aci nu este opiniune, aci jurnalulu' care are voce mai forte este mai cautatu', și-si alege musiterii dintre cei cari platescu mai bine vocea lui.

La noi ese unu' jurnal; deca a disu' o vorbă bună, a laudatu' o faptă a guvernulu', deodată totu' dulăii și catielusii opozițiunii pre elu': este guvernamentalu, vendutu' guvernulu'. Guvernulu' este tradatoriu de patriă, titlu' inherente fia-căru' guvernulu', datu' de către totu' acei'a cari au fostu' la guvernulu' seu aspira de a fi, și de către totu' cei fără slujbă.

Ese altu' jurnal care critica o faptă a guvernulu', unu' proiectu' alu' vre-unu' ministru, ieta totu' dulăii și catieli cu tainu' de pâne și de fleică pre elu' cu bătele pre spinare: căne rosiiu' de toate părțile! vrei să restorni guvernulu'?

Voiesce unu' ministru să aiba unu' organu' alu' ideiloru' sale, pre cari le crede elu' bune, pentru că unu' ministru este unu' omu' politicu' și prin urmare are ideile lui, fia în politică, fia în administrațiune, fia în aplicarea legiloru; deci îi trebuie unu' organu'. Elu' caută negresitu' jani cu talentu', apropiati în ideile sale și le dice:

„Faceti unu' jurnal, eu potu' să ve adju' cu atătu', și deca jurnalulu' d-văstra va isbuli, va veti formă o cariera.“

Ce este estriordinaru' aci?

Pentru ce organulu' spre esemplu' alu' unu' ministru, capu' de cabinetu' în actualitate, nu aru' avé dreptulu' pre care să-lu' aiba organulu' ori-căru' cetățienu' românu' în constituțiunea română?

Ei bine, organulu' lui Agopu' Varzaru are dreptu' să traiască în republic'a presei; jurnalulu' jidovulu' Hersiu', are dreptu' să traiască chiaru' contr'a textulu' constituțiunii în republic'a presei române. Organulu' inse alu' lui Lascaru' Catargiu primu-mi-

s'a pus cu toate acestea unu' începutu' bunu'. N'amu' facutu' inse aprôpe nimic'a pre terenulu' socialu'.

Națiunile cele mari au cheltuitu' sume enorme, și au versatu' torrente de sânge până ce si-au potutu' formă comerțu' și industria natională. Acestea suntă stâncile de granitu', de care s'au spartu' toate privilegiile trecutulu' și acele legi afurisite, cari încatusiau genulu' omenescu spre rusinea lui.

Deca voim să facem politică cu succesu' trebuie să avem aceste arme. Aristocrația nu avem, și cu atătu' mai bine; funcționarii suntă omeni dependinti și politic'a lor se marginesce acolo, unde începe opozițiunea pre fată. Ei în 24 ore, ori suntă pusi la ordine, ori imprasciati, (vedeti Fagarasiulu'!)

A-i acuză pentru această, aru' fi ce-va nedreptu'. Asiă e pozițiunea lor, și ei facu' destulu' chiamărei, deca voru' impartî dreptatea, și voru' pune servitiile lor ori de ce felu' la dispozițiunea conationaliloru' lor, cântându' a înaintă binele și onorea națiunii, din care facu' parte. Poporul țieranu' ori-cătu' de bravu' aru' fi, prin locuinti'a și ocupațiunile sale, este departe de foculu' luptei, și bratiile lui cele puternice, cându' vine torrentele ori lipsescu din câmpulu' de luptă, ori servescu șiarlataniloru', spre a se ucide pre sine însusi cu ele, seu în casulu' celu' mai bunu' victori'a lui se asemăna unu' torrente, ce rupe totu', ce-i stă în cale, și apoi trecendu' povoiulu', intra ierasi între marginile sale. Podurile, zăgăzurile și alte legături sfaramate se facu' din nou, și astfelu' torrentulu' după câte-va momente de libertate absolută, cade iera în catusiele vechi. Că ilustrațiune la partea dintăiu a acestei țese, ne pôte servi caderea lui Coz'a Voda, pre care acum cându' nu mai este 'la deplangu' și-lu' radica' cu totii până a-lu' pune alaturi cu Michaiu' vitězulu' și cu Ștefanu' celu' Mare. Elu' dedu' se poporulu' românu' agricolu' din principate libertatea și-lu' facuse proprietariu, și cu toate acestea poporul la cadere n'a ajutat pre celu' mai bunu' Domnu' alu' seu.

Pentru partea din urma esemplulu' celu' mai potrivit este nenorocita' revolta' a țieraniloru' români din Zlagn'a. (Va urmă.)

nistru, care negresitu trebuie sa-si aiba ideile sele care aru voi sa si le desvólte in publicu, trebuie nabusitu, n'are dreptu de vietia in republica presei române?

Pentru ce? Pentru ca Lascaru Catargiu este ministru, si cá ministru nu póte sa fia decátu tradatoriu de patria, tálharia.

Se întielege ca aci discutámu principie, si numele proprii nu se aducu nici pentru cá sa se defaime persón'a nici cá sa se laude; dicému Catargiu, precum amu dice Cenusiescu, si déca amu adusu acestu nume, nu este tocmai pentru ca urla pres'a opozitiunei sistemate contra unui jurnalú esitu de curendu, strigându-i „esti alo Catargiului“, cá si cându i-aru dice: „esti alo dracului.“

Atátu mai bine, ca siefulu cabinetului actuale are unu organu propriu alu seu, prin care 'i audimu glascianulu si ii întielegemu ideile. Ne aru paré bine cá tóte jurnalele sa nu se sfiesca a se areta ceea ce suntu, pentru ca tóte partilele politice, toti ómenii politici cu midlóce, au dreptulu sa-si aiba unu organu de publicitate, cari sa le apere dreptátele, cari sa le arete intentiunile, cá astfelu sa cúnosca meritele.

Ce felu, dlora jurnalisti rosii si albi, cei cari nu suntu nici rosii nici albi, n'au dreptu sa traiesca? Cei ce voru veni sa arete ca rosii au mersu pre întrecute cu albi, in jafuri si in calcári de legi, acesti'a n'au dreptu sa vorbésca? D-vóstra vorbiti de opiniune publica de diminéti'a pâna sér'a, vorbiti de statu parlamentarú, si voiti numai d-vóstra sa vorbiti in loculu tuturor?

A fostu unu exemplu care se aducea de unu jurnalú alu nostru nu tienu minte care, dilele trecute; spunea ca unu negru intr'o adunare la Parisu aru fi dísu: „pre ómenii negri i-a facutu Ddieu, pre ómenii albi i-a facutu Ddieu, pre ómenii mulatri nu i-a facutu Ddieu.“

Amu statu si m'amu gânditu, — se întielege ca cu negrii, jurnalistulu a întielesu pre rosii. Cei cari nu suntu nici rosi, nici albi, cine sa-i fi facutu pre ei, ai cui sa fia ei?

Mulatrii in jurnalistica trebuie sa fie, trebuie sa se traduca prin electici între ale dilei, si constitutionalisti între ale formei statului.

Nici perturbatoru de meseria, nici sustienetoru îndárjitu celoru rele, de fric'a schimbárilor. Si iéra, nici tóte rele ale guverneloru, nici tóte bune; si altfelu iéra, cá sa fimu si mai cleri, dicendu unu jurnalú care aru avé spre exemplu de principiu armarea generale a tieriei si instructiunea gratuita si obligátore in poporu, acelu jurnalú déca aru dice: „astadi armarea tieriei merge bine, s'a luatú lucrulu seriosu; spiritulu militarú alu natiunei române amórtitu de doi seculi, a începutu a invia in fia-care caminu de casa! Granicierii suntu de minune, si si sperámú, credemu, ca au sa se bata bine la frontáriele patriei. Si dicemu iérasí; instructiunea publica merge slabu de totu, in privinti'a instructiunei poporului amu datu cu 90 la sutá îndaratu, de unde eram sub Alecu-Voda-Ghic'a; scólele se desfiintéda mereu prin sate, lefele invetiatoriloru de sate nu se platescu, revisoratele suntu numai nisce sinécure cari facu scandaluri.“

Deci, cum vomu trece, dicendu ca armat'a merge bine si instructiunea merge reu? guvernamentali suntemu séu opozitiune?

Cându vomu dice: sustienemu din proiectulu guvernului cu tóte poterile nóstre, podulu de feru pre Dunare si portulu la Marea-négra, dara combatemu de mórté nóvele junctiuni cu Austri'a, afara de acelea dela Orsióv'a si dela Iticani; spunendu resónele nóstre pentru ce sustienemu un'a si pentru ce combatemu pre ceea-lalta: cum trecemu óre in ochii rosiloru cá sángele, si ai albiloru cá laptele, guvernamentali séu opozanti?

Cându vomu dice: Independéti'a n'a mai gustat'o tier'a de cându cu Danesci. Mare si frumosu lucru e independéti'a, dara déca Mircea si Bogdanu pre lângá generali, nu aru fi fostu si ómeni de statu, si n'aru fi pusu tier'a loru sub o pavéza strivítore póte, dara assiguratóre de vietia natiunala, aru fi mai fostu astadi Romani'a? Nu aru fi alcatuitu si ea o particeica, doua din acestu mosaicu baltiatu, multicoloru, care se numesce Austria? nu erá sa fimu si noi trecuti in acelu pomelnicu nesfersitu de titluri de tieri si tierisóre cu embleme diferite, cari facu cortegiulu nesfersitu alu casei Habsburgiloru?

Nu, déca nu ne putemu luá independéti'a precum a luat'o ungurulu avendu cu ce sa si-o tienu, nu e frica de tradarea acelei batráne case, cara n'a

remasú de cátu cu viclenia rafinata din totu patri-moniuulu ei.

Cându dicemu astfelu, cu tóte ca suntemu in stramutare la vorba si ideia de independéti'a, dara suntemu siguri de peira nóstra. Astadi cu independéti'a nesprrijinita prin fórté materiali, proprii ale nóstre, si in afara din puterea omica si sincera a Franciei, cum sa ne credemu? guvernamentali, rosii séu albi?

Lasati, juni redactori, lasati calificárele confratiloru vostri. Suntemu toti servitori ai acelei divinitáti moderne, fia civilizatiunii: opiniunea publica. Inlaturati dara colomni'a si fiti grei la accusare, pentruca accusarea vóstra sa aiba valóre; fiti seumpli la laude, pentru ca laud'a vóstra sa fia dorita, fiti tari in credintiele vóstre, si fiti mándri de ele; déca suntu sincere, nu ve sfiiti a vi le sprrijini in publicu. Religiunea nu aru fi déca credéti'a martiriloru nu s'aru fi manifestatu chiaru in midloculu chinuriloru. — „Tromp. Carp.“ C. B.

Coler'a s'au ivitu si in cerculu Lapsiului ungrescu.

Acesta bóla epidemica dopa cum vedemu si celimú mai de prin tóte díqariele au strabatutu asiá dicendu in tóte unghiarile Transilvaniei secerandu cu repediune victimele sele. Noi inse cei din partea de cátra média-nópte a Transilvaniei pâna pre la jumetatea lunei lui Iuliu a. c. amu fostu scutiti ba ne credeamu de totu scapati si feriti de acesta bóla, — inse veni cum dicu 15—16 Iuliu a. c. si cu aceste dile veni si coler'a pentru prim'a data in acestu cercu aretandu-se deodata in dóue comune si anome, in Boereni si Rohi'a unde in furi'a sea cea mare pre vre-o cáti-va indiviidii puse in momentu. Bravulu notariu cercuale din Rohi'a N. Cosm'a face despre acest'a insciintiare la dlu jude procesuale Alessandro Molnár, spre a luá mesurile necesarie possibile intru impedecarea si latirea acestei epidemii mai departe.

Acestu domnu jude procesuale cu inima buna, cu inima de tata, de-si inalbitu cá zapad'a de adencile sele betranetie, de-si este indiestratu cu o familia numerosa si de-si chiaru pre atunci se aflá bolnavu, nu-si pregetá nimic'a, tóte le lasá la o parte si alergá in fug'a mare, provedutu cu tóte medicamentele necesarie spre a ajutá deapropelui seu. Incaruntitulu dnu jude procesuale insocietu de notariulu cercuale N. Cosm'a in restempu de o óra dela primirea insciintiarei se aflá in comun'a Boereni, unde intrandu in spitalulu comunale déjá infintiatu inainte de ca s'aru fi ivitu coler'a in acestu tractu si aci cu multa desteritate începú a curá pre cei bolnavi, si cu intúitiune a instruí pre comitetulu sanitariu despre modulu folosirei medicamentelor precum si despre aceea ca cum trebuie grigitu si frecatu celu lovitu de colera. — Neindestu lindu-se numai cu atát'a laudatulu jude procesuale visitá comun'a intréga luándu casa de casa, — cu care ocaziune i insuffeti pre bietii sateni la curagiú si ne temere invetiandu-i ca cum trebuie sa traiesca in tempulu acest'a greu, punendu la inim'a fia-cárú saténu curatieni'a si traiulu bunu si regulatu cá pre obstaculii cei mai mari in contra oricároru morbori si cu deosebire a colerei. Totu asemenea facú bunulu dnu si in Rohi'a. Fapta frumósá, fapta laudavera si démna de recunosciati'a nóstra a tuturor cari vietuimú aici, si acest'a cu atát'a mai vertosu, cu cátu dlu jude procesuale e de natiunalitate straina si neromána, — si totusi neluándu in consideratiune nici acest'a, nici caruntetiele sele, nici famili'a sea, ba potu sa dícu ca chiaru nici viet'a sea, se espune pre sine ori-cárai periculu numai si numai pentru binele comunu.

Dela 16 Iuliu incóce pâna astadi in 15/8 abia credu ca dlu jude procesuale Alessandro Molnár sa si pranditu la més'a sea, cu atát'a zelu si energia s'au aretatu si se aréta fatia de bietii sateni in vremea acest'a vifórsa, cáci cându alérge incóce, cându incolo, nu trece dí, in carea desu nomitulu jude proces. sa nu visitéde bolnavii comunelorú lovite de colera, care pâna acum suntu numai totu dóue, adeca Boerenii si Rohi'a. Si acest'a din cauza ca grigitu si cur'a lovitiloru de colera se efeptesce cu cea mai mare acuratetia din partea comitetelorú sanitariu asiediate si introduse de dlu jude procesuale Alessandro Molnár, cari dopa spus'a celoru radicali din colera, suntu totam fac la reinsanatosiarea colerasiloru.

Totu din motivulu acest'a a buneí ingrigiri si cure vedemu ca in aceste dóue comune atinse de colera in proportiune cu alte comune colerasci de

prin comitat. Clusiuulu nmerulu celoru caduti este cu multu mai neinsemnatu, decátu acelor'a de proacolo, cu tóte ca in restimpu de 4 septamáni aprópe de cincí au avutu cându cadé si pre aici.

Servésca dlu jude procesuale Alessandro Molnár in privinti'a acest'a de modulu tuturorú judiloru procesuali, face fia-care domnu jude procesuale in tractulu seu in tempu de colera atát'a cátu a facutu, si face dlu Alessandro Molnár intr'ala seu, si atunci sa fia securi ca pre de o parte nu numai ca voru scapá de si nu de totu dara celu puténu in mare parte locuitorimea de acesta bóla mistáitóre — iéra pre de alta parte voru atragé asuprá domniloru sele stim'a si iubirea cea adevératu a suborpinatiloru respectivi. — Precum o castigá acest'a dlu jude procesuale alu cerculu Lapsiului ungrescu Alessandro Molnár numai si numai prin portarea sea cea escelenta fatia de bietii sateni cercati de acestu tempu periculosu.

Raru jude procesuale va fi acela plane nerománu despre care sa dica seténulu románu „toti ne-au parasitu in vremea necasuriloru nóstre numai domnulu szolga-biráu mai tiene cu noi, precum o dícu acest'a despre dlu jude procesuale Alessandro Molnár.

Primesce spectate domne jude procesuale respectuós'a nóstra multiamire si recunosciati'a, pentru faptele“ Ti frumóse.

La rogárea mai multoru románi din cercu.

A. C.

De lângá Uniadór'a in 21 Aug. 1873.

Domnule redactoru! Intielegendu intr'o notiitia scurta a numerulu din urma alu „Telegrafulu romanu“, cumca subcomitetulu nostru alu despartimentului Dev'a a proiectata in sedinti'a sea din 27 Maiu a. c. infintiarea unui fondu speciale pentru ajutorarea teneriloru meseriasi nascuti pre teritoriulu subdespartimentului VI alu Asociatiunei trans. romane pentru literatur'a si cultur'a poporului románu, — nu potu a nu ve rogá cá se binevoiti a primí in colonele pretiutulu d-vóstre jurnalú, esprimarea nóstra de bucuria si de multiamire pentru ingrigirea cea salutará ce nulrescu membrii numitulu subcomitetu fatia cu tenerimea, dându-le modru de a poté imbratisiá unu ramu de cultura pâna acum la románi asiá dicendu dara de osebi in partile nóstre neglesu. —

Inteligéti'a románi din Dev'a merita recunosciati'a si lauda si pentru constituirea subcomitetulu, — intrecendu intr'acést'a pre fratii nostri vecini haliegani si zarandeni, cari suntu in impregiarári mai favorabile in tóta privinti'a, si pre lângá tóte acestea n'au constituitu subdespartimentele sele, ba nici n'amu cetitu pâna acum, cá sa si facutu in ast'a privinti'a óre care incercare. —

Amu întielesu, cumca adunarea generale prosima a subdespartimentului nostru se va tiené in Uniadór'e, — sperámú, cumca proiectulu acest'a salutaru se va primí, ca asiá acela sa se inactivéde, — ne rogámú inse de on. subcomitetu, cá si pâna atunci se publice opulu seu in jurnalele natiunale, ca asiá membrii ce se voru aduná se póta previa studiá o cestiune asiá momentuósá, — publicandu totu deodata si protócólele sele, din care sa se póta vedé chiaru starea lucrului.

Unu preotu de pre sate.

Societatea romána de cultura si limba (d. Tr. Carp.)

Primimú si publicámú cu mare satisfactiune, cele mai de josu tramise de patriotie'a societate romána de cultura si limba din Siliistri'a.

Ori-ce indemnú din parte-no cátra ónimile románe, a sustiené acesta societate reinvietória de romanismu, aru fi de prisosu, pentru ca tóta anim'a de románu adevératu trebuie sa bata la asemenea sciri.

Dara, din Dobrogia care putem díce ca este curatu romána, románii se intindu pre drépt'a Dunarei pâna in midloculu Serbiei. Si apoi pre Drin prin Epiru, in Macedoni'a pâna in golfulu Tesalonicului, apoi preste Pindu prin Tesali'a pâna in foburgurile Atenei, si iérasí de ceea-lalta parte prin Traci'a pâna in foburgurile Constantinopolei.

Dara cându guvernele Romaniei au cercetatú aceste? — dara a fostu unu guvernú care a facutu bisericí si scóle romanesci pre acolo; a fostu unu guvernú care a intemeiatu o scóla de propaganda macedo-romána in Bucuresci, acelu guvernú s'a resturnatu de cátra straini, prin patriotii románi, si

astadi mergu tôte in scadero in acêta privintia, pâna acolo chiaru, ca s'a stricatu lunile acestea si chiaru scôla de propaganda macedo-româna din Bucuresti, imprasciindu-se internii veniti din deosebite parti locuite de români de dincolo de Dunare, cu brutalitate chiaru.

Pune dômne streja gurei mele!
Eata piesele ce primim:

C. B.

Domnule redactoru alu „Trompetei Carpatilor“! Generositatea dlui Diamandi I. Manole, comerciantu român din Brasiovu, mi aduse aminte proverbulu popularu: „Cine patimesce acel'a cunosce“. Dlu Diamandi, dupa cum se exprima in adres'a alaturata, vedindu lips'a nôstra de midilôce materiali, avu bun'a vointia a oferi societâtii nôstre o donatiune de 400 franci pentru scopulu de a fundâ focarie de lumina si mai cu sêma o scôla de fete, care dejâ este in ajunu de a i se terminâ constructionea.

Nu e destulu, dle redactoru, de a construi edificiu pentru scôle, ci trebuie sa avemu midilôce spre a le dotâ si cu personagiulo didactice, dupa trebuintia. De aceste midilôce societatea nôstra inca nu e bine asigurata, si neavendu alte medii, alte sperantie decâtu in patriotismulu si generositatea confratiloru nostri români, si in tulpin'a nôstra mama, ve rogu binevoiti a publicâ in stimabilulu dvôstra jurnalulu pre lâng'a acêst'a si alaturat'a adresa a dlui Diamandi I. Manole.

Inceputurile si scopurile societâtii nôstre, cari suntu curatu numai pentru invetiatura si lumina, au fostu si suntu fundate pre nestramutat'a sperantia ce ne nutresce: ca vomu avea norocire de a primi puterniculu ajutoriu alu confratiloru nostri. Apellâmu dara in seraci'a nôstra, la tôte animile generose ale confratiloru nostri; appellâmu si la pres'a nationale câ sa imbratiseidie caus'a scopulu nostru, si ne consolâmu cu sperantia ca vomu avea norocirea a fi auditi.

Primiti dle redactoru, certitudinea prea distinsiei nôstre consideratiuni.

Presiedinte: C. Petrescu.
Secretaria: C. Neculaescu.

Eata si adres'a:

Cetatiene si presiedinte alu societâtii române de cultura si limba in Silistr'a!

A fostu (pôte) scrisu in cartea destinului câ românulu in tôte tierile ce locuiesc sa sufere de seculi jôgulu amaru alu impilârei si persecutiunii, dupa locu si impregiarâri in diferite moduri — si de cele mai scumpe drepturi omenesci, fâra vin'a lui, a ramasu naturalmente inapoiatu in cultura pre lâng'a cele-lalte natii culte.

Cu tôte acestea elu traiesce si va traî, si spre marea mirare a antagonistiloru sei, elu traiesce cu spiritulu si originalitate sea române.

Voiagiendu in orientu, s'a formatu in mine acea sublima convingere, ca dejâ intregu nêmulu românescu a inceputu a intelege ca salvarea lui constâ in acea profetica cugetare a nemuritoriulu Cichindelu „Minte! Minte! marita natiune daco-române, etc. etc. scôle! scôle! si iera scôle! sa fia astadi credulu românescu!!

Voiu gratia regimului Majestâtii Sele Sultanului care, pentru mine, de-si turcu, e mai crestinescu, mai umanu, si mai tolerantu decâtu multe regime pretinse liberale si crestinesci, dara cari si astadi in lumin'a seculului alu 19-lea prin diferite moduri lucrédia din repulteru a ne desnationalisâ si a ne impedeâ in cultura!

Vône in orientu ve lipsescu numai midilôcele materiali, câci aveti libertatea deplina a ve creâ scôle, si a predâ in ele eleviloru studiele in dulcea limba românescă; de acêsta dara, de acêsta libertate, de acêsta tolerantia turcêscă ve fericescu, si ve ascuriditu ca suntu inca in multe tieri români, parte lipsiti, si parte in ajunu de a fi lipsiti!

Cu tôte lips'a de midilôce materiali voi a-ti facutu, in scurtu tempu, cu scôla de copii unu frumosu progresu; a-ti desteptatu simtulu de nationalitate in români.

La distributiunea premiiloru scôlei vôtre câ si copii orasieni, copii de tierani din satulu Oltin'a au respunsu esemplaru de bine la tôte intrebârile facute de dsiôr'a Iancovicu din Bucuresti si de mine, si aceste tôte suntu viue dovedi ca românulu, fia tieranu fia orasianu din ori-ce parte, avendu focarie de lumina alêrga la ele setosu de a se luminâ! Câci cum amu dîsu mai susu, au inceputu sa simta

ca cultur'a e libertatea, ca in scôla constâ salvarea sea!

Cunoscu seraci'a vôtrea, ea grasêza la voi câ si la noi preste Carpati, totusi cutediul a ve dice, ca imediatu sa creati scôle in tôte comonele române din Dobrogi'a, si o scôla de fetitii in Silistr'a, câci femeile române in Tesali'a si Macedoni'a dela Aurelianu pâna acum ne-au conservatu mai bine originea române! Si prin scôla ne o va conservâ si mai bine, pentru ca feme'a prin cultura devine o muma buna, si istoria române ne spune ca toti fiii ei cari au ilustrat'o au avutu mame bune.

Pentru acestu nobilu si sântu scopu de a ve creâ focarie de lumina, apelati in seraci'a vôtrea la românii de anima; fratii nostri din tôte tierile surore, apelati chiaru la mam'a nôstra comuna cârei'a Dumnedieu i-a datu o sôrte mai favorabile, câci ea are imperiôsă datoriã câ din arterele animei sele sa lase a curge midilôce de cultura corpului intregu românescu — dêca nu voiesce câ si ea sa njunga in fatal'a sôrte a ficeloru sele.

Asiã dara sa voiți si ve-ti potea. Cu tôte seraci'a nôstra ajutându-ne unii pre alii fratiesce, si lucrându prin repulteru pre acestu terenu, ve ascuriditu câ in curendu si la voi voru esi din opinc'a românescă talente si genie, cari prin scôle cultivându-se, voru face onôrea nêmului românescu.

Fratiesce imbratiseidû-ve ve urediu ferice si reustre in scopurile ce societatea vôtrea lucrêza si duc de suvenire fratiloru vostri preste Carpati, acea buna veste: ca din somnulu celu de môrte v'ati desteptatu si voi!

Terminandu ve rogu sa primiti din parte-mi spre acestu scopu franci patru sute N. 400.

Diamandi I. Manole,
comerciantu in Brasiovu.

Varietâti.

** (Procesulu lui Bazaine).
Diu'a pentru pertractarea procesului lui Bazaine nu e inca statorita, câci se ascêpta mai intâiu resolvierea cestiunii constitutionale in camera, pentru a potê preveni pre bonapartisti, cari nu voru intrelasâ a produce o escitatiune in armata. Se prevede ca decurgerea acestei pertractâri va fi sgomotôsă si va provocâ discussiuni infocate. Procesulu va durâ 2 1/2 luni. Senguru actulu de incusatiune va pretinde 18 ore, asiã dara vre-o 4-5 siedintie. In acestu actu de incusatiune se va espune intrêg'a vietia a maresialului Bazaine, dela prim'a lui actiune militara pâna la capitularea dela Metz. Mai intâiu se va face o caracteristica generale asup'r'a vietiei lui militare; dupa acea voru veni la discussiune faptele lui din Spani'a, unde a loptatu câ capitaniu in legiunea strainiloru pentru isabelisti firesce ca cu concessiunea regimului lui Luis Philipp. Dupa acea retornându din Spani'a, unde a loptatu cu bravura pentru caus'a reginei Isabel'a iera in Franci'a, a mersu in curendu in Africa, unde fu lungu tempu chefulu unui bureau arabicu. Dupa môrtea maresialului de Saint Arnaud Morny facû pre Napoleonu III. atentu asup'r'a lui Bazaine si in urm'a acestei recomandatiuni intrându in servitiulu bonapartistiloru fu concediditu cu missiunea memorabila dela Mexico unde prestându servitiu insemnate pentru scopurile lui Napoleonu fu radicatu de acêst'a la rangulu de maresiale. In actulu de incusatiune se atinge procederea si tenut'a lui in Mexico fôrte pre largu. Cât'a finea imperiului sa fi avutu densulu referintie si cu opositiunea. In urma isbucnindu lopt'a fatale cu germânii armat'a francesă carea erâ sub comand'a lui Mac-Mahon deveni captiva la Sedana si dupa acea curendu capitulâ si Bazaine la Metz. Acêsta capitulare rusinôsă e obiectulu principalu alu acestei incriminatiuni si procesulu de siguru va fi cu atâtu mai interesantu, cu câtu in decurgerea pertractârei se voru desfasiurâ si deslusi tôte fasele, prin care a trecut armat'a dela Metz pâna la diu'a capitulârei. Se voru esamiã motivele capitulatiunii si se va cercetâ, ca a fostu acêsta predare o fortaretiei o necesitate sêu numai o tradare culpabila. — Pertractarea va sretâ, de a fostu numai Bazaine singuru, sêu si alte persône complicate in acestu actu. Togm'a pentru ca suntu multi compromisi, procesulu se va traganâ inca unu tempu indelungatu. Aperiatoriulu lui Bazaine e renumitulu avocatulu Lechaud.

ad Nr. c. p. 15/1873.

Concursu.

Pentru ocuparea de 3 posturi invetiatoresci la scôla gr. or. in Sighisiôr'a se deschide concursu pâna in 15 Septembrie st. v. a. c.

Emolumentele suntu:

1. Pentru invetiatoriulu de clas'a a III 300 fl. v. a. si 3 stengini de lemne.
2. Pentru invetiatoriulu de clas'a a II 250 fl. v. a. si 3 stengini de lemne.
3. Pentru invetiatoriulu de clas'a I-ia 175 fl. v. a. si cuartiru de o persôna in edificiulu scôlei si lemne pentru incalditu de ajunsu.

Câte 175 fl. din lefele de susu se redica cu cuitantia in rate lunarie din cas'a alodiala si restulu pâna la 300 fl. si 250 fl. dela comun'a bisericêscă.

Concurentii au de a-si asterne suplicele loru instruate in intielesulu Stat. org. la comit. subscrisu parochiale sub adres'a presiedintelui Ioanu Siandru.

Invetiatorii suntu obligati pre lâng'a obiectele propunende in scôla, se conduca in tôte Duminec'a si serbatôrea cantârile bisericesci la st'a liturgia in coru cu copiii din scôla si a tiené ôrele de repetitiune.

Cei ce voru documentâ unu tempu mai lungu de servitiu invetiatorescu si cualificatiune mai corespondietôria voru fi preferiti.

In contielegere cu protopresbiterulu respectivu. Sighisiôr'a in 20 Augustu 1873.

Comitetulu parochialu.
(1-3) I. Siandru.

Concursu.

Pentru ocuparea stationei invetiatoresci la scôla confesionala gr. or. române din Danesiu protopresbiteratulu Sighisiôrei se publica pâna in 15 Augustu st. v. a. c. concursu.

Emolumentele impreunate cu acêsta statione invetiatorescă suntu:

1. In bani gat'a 50 fl. v. a. din cas'a alodiale.
2. In bucate 70 ferdele de cucurudiu sfermatu.
3. Cuartiru liberu in edificiulu scôlei cu dône odai, gradina de legumi alaturea cu o gradina de unu caru de fenu.
4. Unu pamentu aratoriu de unu caru de cucurudiu si o picioraria.
5. La nascerea Domnului a trei'a parte din venitululu usuatu si lemne de incalditu de ajunsu.

Concurentii au pre lâng'a ascernerea documentelor de cualificatiune prescise in stat. organicu pentru carier'a invetiatorescă câtra scaunu protopopescu gr. or. alu tract. Seghisiôrei pâna la terminulu susu fipsatu a documentâ ca sciu baremu dône limbi din limbile patriei recunoscute, ca suntu deprinsi in cantârile bisericesci.

Danesiu 29 Maiu 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu respectivu.

Inspectorele scolaru greco-orientalu alu tractului Seghisiôrei.

Zacharia Boju
(3-3) Protopopu.

Nr. 57. Concursu*).

Pre anul scolasticu 1873/4 se escrie concursu pentru dône stipendie din fundatiunea lui Gojdu de câte 300-400 fl. eventualminte, adeca la casu de promotiune dintr'unu stipendiu mai micu intr'unulu mai mare pentru dône de câte 100-200 fl. pentru ascultatorii de sciintiele medicali, tehnice si juridice, preferendu-se intru asemenea cualificati ascultatorii de medicina si tehnica.

Competintii sa-si indrepteze petitiunile concursuali instruite cu atestatele de botezu, de paupertate si de studie câtra reprezentantia fundatiunii lui Gojdu Pest Városháztér 8. sz. pâna la 15 Sept. a. c. cal. nou, descoperindu totu-odata, dêca mai trage de unde-va vre-unu stipendiu sêu nu?

Totu de odata se provôca stipendistii acestei fundatiuni, ca pâna la susu atinsulu terminu se arete rezultatulu studiiloru din anul trecut, pentru ca la din contra, stipendiulu avutu se va conferi altui'a. Pest'a 6 Aug. 1873.

Reprezentantia fundatiunii lui Gojdu.

Georgiu Mocioni.

Cav. de Puscarin

(3-3) notariu.

* Cele-lalte jurnale române potû reproduce acêsta escriere de concursu.